

Als u zich vóór 15 januari 2025 inschrijft, ontvangt u van ons het boek 'Zorg' van Lynn Berger: In een fascinerende zoektocht naar de betekenis van zorg ontdekt Lynn Berger hoe allesomvattend zorg is, maar ook hoe onzichtbaar. Daardoor denderen we ongemerkt af op de grootste zorgcrisis ooit. Hoog tijd om zorg te zien voor wat het waard is. Hoog tijd voor een betere kijk op de mens.

Informatie

Wie verzorgen de cursus?

De docenten van de Vakgroep Ethiek van de Gezondheidszorg van het Radboudumc verzorgen de inhoud van de cursus, samen met enkele gastdocenten. De coördinatie van de cursus ligt bij drs. Simone Naber.

Angelique Schlieff verzorgt de organisatie van de cursus. Bij haar kunt u per mail terecht voor nadere informatie: Angelique.Schlieff@Radboudumc.nl

Tijd, plaats en prijs

Dinsdagavond 18 maart t/m vrijdagmiddag 21 maart 2025. Kijk voor het exacte programma van de cursus op onze website: www.ethiekindehuisartspraktijk.nl. De cursuslocatie is Huize Heyendaal, Geert Groteplein 9, Nijmegen.

De prijs van de cursus is € 1.695,-. Dit is inclusief studiemateriaal, catering en een diner, maar exclusief overnachting.

Dagindeling

Dinsdag 18 maart 2025 | 17:30 – 22:00 uur
Inclusief broodmaaltijd

Woensdag 19 maart 2025 | 9:00 – 17:00 uur
Inclusief lunch

Donderdag 20 maart 2025 | 9:00 – 21:30 uur
Inclusief lunch en gezamenlijk diner

Vrijdag 21 maart 2025 | 9:00 – 17:00 uur
Inclusief lunch en afsluitende borrel

Accreditering

De vakgroep is houder van een Beperkte Instellings Accreditering (BIA) van het College van Accreditering Huisartsen van de KNMG. Accreditatie wordt aangevraagd voor 21 punten.

Aanmelding

Voor deze cursus zijn maximaal 18 plaatsen beschikbaar. U meldt zich aan door het inschrijfformulier op www.ethiekindehuisartspraktijk.nl in te vullen of door een mail te sturen naar: Angelique.Schlieff@Radboudumc.nl. U kunt zich aanmelden tot en met 25 februari 2025.

Wij versturen een factuur na aanmelding. Na ontvangst van uw betaling ontvangt u een bevestiging van inschrijving met een uitnodiging voor de eerste bijeenkomst.

Ondanks het feit dat de grootst mogelijke zorgvuldigheid is betracht bij het samenstellen van deze folder kan het zijn dat er tussen het uitkomen en de aanvang van de cursus wijzigingen in het programma plaatsvinden.

U vindt onze algemene voorwaarden op www.ethiekindehuisartspraktijk.nl. Wij gaan zorgvuldig om met uw gegevens, zie ook ons privacy-statement op deze pagina.

Vernieuwde opzet!
3,5-daagse cursus in maart 2025 van de
Vakgroep Ethiek van de Gezondheidszorg

De betaalbaarheid en toegankelijkheid van onze zorg staan onder druk. Morele vragen treden daardoor steeds vaker op de voorgrond; vragen over gezondheidsverschillen, personeelstekorten, werkdruk, private equity, eisende patiënten of naasten en vragen hoe om te gaan met onze kwetsbaarste medeburgers. Dit zijn niet de enige morele vragen in de huisartspraktijk. Er zijn vragen die van alle tijden zijn: Hoe ver gaat u voor een goede behandelrelatie of bij patiënten die zorg afhouden, hoe gaat u om met onprofessioneel gedrag van (collega) zorgverleners en ook vragen over abortus en euthanasie zijn onverminderd actueel. Relevante vragen die uw handelen als huisarts raken.

Deze vragen komen voort uit de vraag 'wat is goede zorg?' en uit de kernwaarden van het huisartsenvak: persoonsgerichte, integrale en continue zorg. Deze 3,5-daagse cursus gaat over alledaagse morele problemen in uw huisartspraktijk. Soms is de morele dimensie makkelijk te herkennen, zoals bij abortus en euthanasie. Maar vooral in meer alledaagse praktijksituaties kunnen morele vragen ontstaan over wat goed is om te doen in de omgang met patiënten en collega's.

Werkwijze

In *Ethiek in de Huisartspraktijk* staan we stil bij de morele dimensie van uw handelen als huisarts. We bespreken, verhelderen en analyseren gezamenlijk de morele problemen die u als huisarts tegenkomt, en we plaatsen deze problemen in een ruimere ethische context. U ontwikkelt een grotere morele gevoeligheid en vergroot uw inzicht in de morele kwaliteit van uw handelen en dat komt de (morele) kwaliteit van uw zorg ten goede.

Wat leert u?

- U gaat de morele dimensie van uw handelen als huisarts verkennen en analyseren.
- U gaat concrete morele problemen herkennen, interpreteren en bespreken om te komen tot een verantwoord handlingsbesluit.
- U bent in staat alledaagse morele vraagstukken te plaatsen in een bredere ethische visie op de huisartsgeneeskunde.

Vertrekpunt zijn de morele problemen en vragen die u in uw dagelijks werk tegenkomt. Als u deelneemt vragen we u om vóór het begin van de cursus een aantal van uw morele problemen te beschrijven. De docenten kunnen hier in het onderwijs op inhaken. Aanvullend krijgt u literatuur waarmee u zich kunt inlezen in de verschillende onderwerpen. Houdt u rekening met een voorbereidingstijd van ongeveer 10 uur voor de gehele cursus als u alle literatuur wil lezen. De cursusedagen bestaan uit voordrachten van docenten, afgewisseld met discussies en oefeningen in moreel beraad in kleine groepen. U komt dus zelf ook ruimschoots aan het woord.

1 DINSDAG 18 MAART 2025 Huisartsgeneeskunde, ethiek

dr. Gert Olthuis, universitair hoofddocent ethiek van de gezondheidszorg (Radboudumc) | drs. Simone Naber, onderwijscoördinator nascholingen ethiek (Radboudumc)

Welke morele aspecten spelen mee in uw praktijkvoering? Tijdens de eerste avond verkennen we de morele dimensie van het huisartsgeneeskundig handelen en gaan we in op het belang van een morele bezinning op de kwaliteit van handelen. Ook maakt u kennis met enkele verschillende benaderingen in de ethiek, in het bijzonder met een oplossingsgerichte en een probleemverkennde en interpreterende benadering. De relevantie van deze twee benaderingen voor de praktijk zal tijdens een casusbespreking geïllustreerd worden.

Wat is kwaliteit van zorg eigenlijk?

2 WOENSDAG 19 MAART 2025 Verhalen, continue zorg en zorg vanuit een (multi) cultureel perspectief

dr. Gert Olthuis, universitair hoofddocent ethiek van de gezondheidszorg (Radboudumc) | dr. Marcel Becker, universitair hoofddocent ethiek (Faculteit der Filosofie, Theologie en Religiewetenschappen, Radboud Universiteit) | dr. Anke Oerlemans, universitair docent ethiek van de gezondheidszorg (Radboudumc)

Is het altijd een voordeel op de hoogte te zijn van de persoonlijke situatie van uw patiënt? In de ochtend verkennen we het idee van de mens als verhaal en van een narratieve geneeskunde en ethiek. Ook gaan we in

op moreel relevante aspecten van continue zorgverlening en richten we ons op de continuïteit in de levensloop van de patiënt, op zijn levensverhaal.

In de middag gaan we in op de culturele verschillen in de beleving van ziekte en gezondheid en in de verwachtingen van de zorgverlening. Deze verschillen kunnen een uitdaging zijn voor de huisarts. Welke cultureel bepaalde vragen of gedragingen vindt u als arts aanvaardbaar? Wat is 'tolereren' en 'respecteren', en waar liggen de grenzen?

Hoe gaat u om met de veranderende rol van de huisarts?

3 DONDERDAG 20 MAART 2025 Rechtvaardige en persoonlijke zorg

dr. Jos Kole, universitair docent beroepsethiek in de gezondheidszorg (Radboudumc) | prof. dr. Stef Groenewoud, bijzonder hoogleraar medische ethiek (Theologische Universiteit Utrecht), senior onderzoeker kwaliteit en betaalbaarheid van zorg (Radboudumc)

Hoe kunnen we de solidariteit hoog houden en toch aandacht blijven besteden aan zowel de kosten als de kwaliteit van de zorg? Belangrijke beleidsinitiatieven die gepaste zorg van hoge kwaliteit tegen acceptabele kosten beogen zijn momenteel 'Value Based Health Care' en Passende Zorg. De zorgverzekeraars hebben een grote rol bij het uitvoeren van dergelijk beleid. Hun invloed is de afgelopen jaren dan ook enorm toegenomen. Veel huisartsen ervaren deze invloed als knellend. Bovendien moet de huisarts in de zorg voor de individuele patiënt ook rekening houden met andere (potentiële) patiënten en de samenleving als geheel. Natuurlijk moeten onnodige verwijzingen worden voorkomen, maar wat is precies onnodig? Wie bepaalt welke zorg toegevoegde waarde voor patiënten heeft?

Hoe verhoudt marktwerking in de zorg zich tot het ideaal van solidariteit?

MARGRIET NOLET, HUISARTS TE OVERASSELT

Vanuit eerdere interesse heb ik me ingeschreven voor de cursus en ik ben persoonlijk verrast en professioneel verrijkt! Door de beginselen van de ethiek gedoceerd te krijgen door ervaren stafleden ethiek en erna met collegae huisartsen casus te bespreken kwam er verdieping en inspiratie: een aanrader voor iedereen!

ELIANNE SNOEREN, HUISARTS TE NIJMEGEN

De cursus *Ethiek in de huisartspraktijk* was voor mij een uitdaging om in de hectiek van alledag eens heel bewust de vertraging op te zoeken. En voor mezelf te overdenken: wat bepaalt eigenlijk - vaak intuïtief en onbewust - mijn handelen? welke oordelen heb ik? wat vind ik goede zorg maar vooral: waarom? En kan ik daar misschien ook anders naar leren kijken?

De theoretische inleidingen boden inzichten vanuit verschillende invalshoeken en waren de onderlegger voor verdere verdieping. Door vervolgens samen met mijn medecursisten onder leiding van de docenten eigen casuïstiek te bespreken was de cursus niet alleen praktisch toepasbaar, maar is ook een blijvende stimulans tot reflectie.

In de middag gaan we uw eigen persoonlijke opvattingen onderzoeken en nadenken over welke rol deze opvattingen (mogen) spelen in uw zorgverlening. Meer dan andere artsen komt de huisarts op het privé-terrein van de patiënt: in zijn huis, slaapkamer en aan het eigen bed. Hoe gaat u om met deze intimiteit? Hoe ver reikt uw verantwoordelijkheid? En hoe beschermt u uw eigen leven tegen de druk van de zorg voor uw patiënten? Wat voor een huisarts wilt u zijn?

In hoeverre voelt u zich vrij om naar uw eigen inzichten zorg te verlenen?

4 VRIJDAG 21 MAART 2025 Palliatieve zorg

dr. Jelle van Gorp, universitair docent medische ethiek | dr. Katja ten Cate, adviseur ethiek en ontwikkeling (Expertisecentrum Euthanasie)

Wat betekent een waardige, vreedzame of gecontroleerde dood, voor uw patiënten en voor u? Sinds enkele decennia bestaat er veel aandacht voor palliatieve zorg in de huisartspraktijk. Vandaag gaan we de beslissing om al of niet actief bij te dragen aan het beëindigen van iemands leven in een ruimer kader plaatsen. We onderzoeken de vraag wat een goede dood eigenlijk is. We zullen uitgebreid in gaan op beslissingen rond het levenseinde, waaronder euthanasie en onderzoeken wat ondraaglijk lijden is.

Bestaat er zoiets als 'een goede dood'?